Vedlegg sak 4
Møtedato. 16.12.08

Prosess faglig prioritering: Innspill til Universitetsstyrets bestilling av rapportering til møtet i april 2009

(Knut Fægri, 30.11.09)

I dekanmøtet 12.11.2009 ble dekanene muntlig anmodet om å komme med forslag til den bestillingen Universitetsstyret skal gi i desembermøtet til fakultetene om tilbakemelding på fremdrift og planer i forbindelse med Prosess faglig prioritering. Dette ble senere utdypet i samtaler med fungerende FA-direktør og Økonomidirektøren og i e-post fra Økonomidirektøren (16.11.09), som skriver:

> *Tema:*
> *Hva er fornuftig fremdriftsplan (tempo og innhold) for faglige prioriteringer våren og høsten 2009?*
> *Hvilke behov er det for felles policy/aktivitet for vår og høst for å håndtere utfordringer ifht å komme i økonomisk balanse?*

I en senere e-post fra Universitetsdirektørens kontor (20.11.09) heter det:

> *Fakultetene skal innen ca 01.04.09 utarbeide planer for gjennomføring og oppfølging for den neste 5-årsperioden, som skal godkjennes i maimøtet 2009 (styrevedtak 09.09.08). Fakultetene forutsettes i sine planer å sammenfatte sine viktigste grep for gjennomføring og omtaler de virkemidler de ønsker å benytte. Styret skal den 16. desember vedta føringer for fakultetenes arbeid med gjennomføringsplaner.*
>
> *Arbeidsmøtet den 26. november bør derfor gi universitetsledelsen innspill i forhold til f.eks.:*
>
> *a) framdriftsplan*
> *b) virkemidler*
> *c) konsekvenser*

Dekanene sammen med direktørene for KHM og NHM avholdt møte 26.11.09 og drøftet saken. På grunnlag av diskusjonen der vil vi komme med nedenstående innspill.

1. Bakgrunn

Prosess faglig prioritering (FPP) har fra starten vært lagt opp slik at fakultetene ble gitt betydelig frihet i å utforme prioriteringene og gjennomføringene. FPP har vist, at denne beslutningen var viktig og riktig. Fakultetene er enormt forskjellige i oppgaver, kultur, utfordringer og ressurser, og uten denne fleksibiliteten ville prosessen ikke kommet så langt som den er i dag. Det er dekanenes vurdering at hvis prosessen i det videre skal lykkes, må denne frihetsgraden opprettholdes.

Spørsmålet om virkemidler har hele tiden vært "undertrykt", i den forstand at alle spørsmål om dette er blitt besvart med at dette skal man komme tilbake til siden. Vi er innforstått med at dette kan ha vært et hensiktsmessig grep for å holde et strategisk perspektiv på prosessen,

men vi ser for oss at prosessen nå er kommet i en fase der mangel på avklaring angående virkemidler vil kunne senke fremdriften.

Den økonomiske situasjonen for fakultetene er slik at 2009 ser ut til å bli et meget vanskelig år. Vi er innforstått med at særlig i nedgangstider er det viktig å ha klare prioriteringer, men med de virkemidler som er til rådighet i dag, er det handlingsrommet som kan skapes ved slike prioriteringer noe som først vil gi effekt på mellomlang sikt. Dette vil påvirke fremdriften i arbeidet med FPP.

2. Universitetsstyrets bestilling
Universitetsstyrets bestilling til fakultetene bør etter dekanenes mening fokusere på følgende tre hovedpunkter

- Fakultetene bes redegjøre for hvordan de vil følge opp prinsippene for faglig prioritering innen forskning og undervisning slik de fremkommer i tidligere dokumenter fra Universitetsstyret og fakultetene. Virkemidler og tidsplan for oppfølgingen beskrives der dette er mulig og naturlig.

- Fakultetene bes om å utarbeide stillingsplaner som synliggjør hvorledes de faglige prioriteringen er tenkt fulgt opp ved rekruttering og tilsettinger. Planene bør minst ha et femårs perspektiv. Stillingsplanene skal være rullerende intensjonsplaner som skal revideres jevnlig, for eksempel hver annet år.

- Fakultetene bes redegjøre for hvordan de faglige prioriteringene følges opp i 2009 budsjettene.

3. Virkemidler
Som påpekt over, har FPP bevisst unngått en diskusjon av virkemidler opp til dette punktet. Da fakultetene er relativt ulike og de prosessene som går ved de enkelte fakultetene er ganske forskjellige, er det vanskelig å gå detaljert inn i mulige virkemidler nå. Vi ser for oss at diskusjonen om virkemidler naturlig vil konkretiseres og skjerpes etter innrapporteringen i april.

Vi oppfatter også at det er en del uklarhet på institusjonsplan om hvilke virkemidler man faktisk rår over i slike prosesser. Fra vår samtale (1.10.08) med Kunnskapsdepartementet (KD) sitter vi med det inntrykk at departementet vil være åpne for en dialog om virkemidler. Vi anbefaler derfor at ledelsen ber om samtaler med KD for å gjennomgå virkemiddelstrukturen. Studieplassreduksjonen ved Juridisk fakultet, en omstilling som fremmer kvalitet ved en kvantitativ reduksjon av aktiviteten, er et eksempel på virkemidler som bør kunne utvides til andre områder.

Mye av gjennomføringen vil avhenge av det økonomiske handlingsrommet. Økonomidirektøren har gitt en klar beskrivelse av behovene for å øke dette handlingsrommet (budsjettseminar 20.10.09). Årsplanens tiltak om at

> *Det skal utarbeides en omforent policy for valg av virkemidler for å nå bemanningsbehovet. Videre skal det utarbeides en tydelig policy for håndtering av midlertidige ansatte. (Årsplan 200, s 8)*

vil være med på å bestemme dette handlingsrommet og dermed ha en innflytelse på fremdrift av FPP. Vi merker oss i den sammenhengen den valgte ledelses uttalelse om at oppsigelser på kort sikt ikke skal være et virkemiddel i FPP.

Vi minner også om at det tidligere i FPP er blitt antydet utvikling av pakker for lederstøtte og for arbeidsmiljøet, spesielt med tanke på personer og grupper som blir "rammet" av faglige prioriteringer. Vi forutsetter at arbeidet med disse pakkene intensiveres i 2009. FPP vil måtte involvere en del tunge, vanskelige og kontroversielle beslutninger ved fakultetene. De fleste av disse kan enkelt hjemles i Universitetsstyrets forskjellige vedtak om FPP, men utover dette vil ansvaret for slike enkeltbeslutninger ligge ved fakultetene. Dekanene forutsetter lojalitet fra ledelsen, administrasjonen og Universitetsstyrets side slik at det ikke oppmuntres til eller gis adgang til omkamp om slike beslutninger på andre arenaer.

Utover i prosessen vil de enkelte enheter etter høyst sannsynlig få behov for punktstøtte i enkeltsaker. For å støtte opp om FPP er det viktig at slik støtte ikke nedprioriteres i forhold til driftsmessige rutinesaker. Fra administrasjonens side vil for øvrig den beste generelle støtten til FPP være å forsyne enhetene med administrative verktøy og styringsredskaper som fungerer godt. En styrking av regnskapssystemet så vel som prosjektstyringsverktøy, er eksempler på tiltak som etterlyses.